

Н.М. Смольнякова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ НМКД

Навчально-методичне забезпечення основних освітніх програм, що реалізуються вищими навчальними закладами, є однією з найважливіших умов, що визначають якість підготовки фахівців. Питання методичного інструментарію за допомогою якого студент вивчає ту чи іншу дисципліну, є достатньо актуальним для формування компетенцій спеціалістів в системі вищої освіти. Навчально-методичне забезпечення є інструментом організації та підтримки навчального процесу, бо надає достатнє уявлення як про обсяг та зміст матеріалу, що підлягає засвоєнню, так і форми та методи побудови навчального процесу.

Сукупність методичних матеріалів, які відображають зміст дисципліни, обсяг навчального матеріалу, форми, види навчання та контролю, критерії оцінювання знань і вмінь та сформовані в навчально-методичні комплекси дисциплін (НМКД) повинні забезпечувати: високу якість засвоєння дисципліни; формування у студентів навичок науково-дослідної та методичної роботи; розвиток творчого мислення.

Під час створення навчально-методичного комплексу дисципліни, спираючись на принципи формування компетенцій, необхідно враховувати і те, що комплекс повинен бути мобільним, таким, що легко змінюється як за структурою, так і за змістом.

Для підвищення методичної цінності НМКД доцільно застосовувати диференційований підхід до його формування, який передбачає наступне.

1. На формуванні НМК, його структурі, обсязі та формі подання навчально-методичних матеріалів повинно відбиватись віднесення дисципліни навчального плану до певного циклу підготовки: гуманітарної, фундаментальної, професійної; нормативних або за вибором. Так, наприклад, НМК дисциплін за вибором (за умов невеликої кількості годин, що відведені для їх навчання) можуть містити тільки довідкові та контрольньо-оцінювальні матеріали.

2. НМКД для студентів заочної форми навчання повинні бути більш інформативними, методично насиченими, тобто до комплексів можуть включатись електронні версії підручників і посібників, словників, журнальних статей тощо. Також не зайвим буде включення

електронних версій наукових робіт викладача в межах предмету дисципліни, що викладається.

3. Для дисциплін практичної спрямованості та тренінгів НМК доцільно формувати у такому складі: розділ з основними теоретичними поняттями курсу (глосарій), рекомендації з освоєння дисципліни, її короткий зміст в логічно зібраному вигляді (схеми, таблиці тощо), контрольньо-оцінювальні матеріали та рекомендована література.

4. Ефективність використання НМКД залежить не тільки від змістовної наповненості, а й від форм надання матеріалу, тобто від вигляду, в якому навчально-методичні матеріали доходять до студентів. Практика показує, що використання сучасних інформаційних технологій сприяє більш якісному використанню матеріалів. НМК невеликого обсягу можна оформити як презентаційні. НМКД з більш насиченою структурою (електронні підручники та ін.) можуть бути оформлені як web-сторінки або як документи з гіпертекстними вставками. Змінення форми формування НМКД дозволить більш оперативно реагувати на навчально-методичні потреби студентів, ефективно застосовувати інноваційні інформаційні технології.

Застосування диференційованого підходу до створення НМКД дозволяє також варіювати структурою компонентів НМК. Однак, за умов певного авторського бачення специфіки побудови освітнього процесу за дисципліною, що викладається, НМК будь-якої дисципліни повинен містити чотири обов'язкових блоки:

- інструктивний, який є своєрідною інструкцією з вивчення дисципліни;
- інформаційний, що надає структуровану навчальну інформацію;
- комунікативний (організаційний) блок відображає: організаційні моменти вивчення конкретної дисципліни, передусім самостійної роботи студентів; форми дидактичного електронного спілкування викладача зі студентами;
- контрольний блок, який визначає цілі та форми проміжного й підсумкового контролю, формує вимоги до рівня досягнень студентів, надає роз'яснення щодо критеріїв оцінювання.

Отже НМКД будучи універсальними методичними одиницями, можуть бути диференційованими за формою організації та структурою. Диференційований підхід до створення НМКД дозволить не тільки оптимізувати навчально-методичну роботу, а й підняти на вищий рівень взаємодію в системі «студент–викладач».